

Apstiprinu
Liepājas Valsts tehnikums

Direktors _____
(A.Ruperts)
2023.gada 2.janvāris

DDI – 40 - 2023

**DARBA AIZSARDZĪBAS INSTRUKCIJA STRĀDĀJOT AR
PUTEKĻU SŪCĒJU**

Izstrādāta pamatojoties uz Darba aizsardzības likuma 14.pantu un MK
10.08.2010 noteikumiem Nr.749 „Apmācības kārtība darba aizsardzības
jautājumos”

1. Vispārīgās prasības

- 1.1. Ar putekļsūcēju drīkst strādāt persona, kurai ir veikta ievadapmācība, apmācība elektrodrošībā, ugunsdrošībā un kuras veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst veicamajam darbam.
- 1.2. Neuzsākt darbu un ziņot tiešajam darba vadītājam, uzticības personām un darba aizsardzības speciālistam, ja:
 - 1.2.1. darba apstākļi un elektroiekārtas rada draudus personiskajai vai apkārtējo cilvēku veselībai un dzīvībai;
 - 1.2.2. putekļu sūcējs ir bojāts;
 - 1.2.3. nav veikta apmācība par jauno darba aprīkojumu;
 - 1.2.4. nav izsniegti individuālie aizsardzības līdzekļi;
 - 1.2.5. pamana dzirksteļošanu, dūmus vai liesmu, deguma smaku un slēdžu uzkārsanu;
 - 1.2.6. ir nepietiekams darba vietas apgaismojums;
 - 1.2.7. ir slikta pašsajūta, nogurums.
- 1.3. Aizliegts uzsākt darbu alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotoksisko vai citu apreibinošo vielu ietekmē.
- 1.4. Prasības uguns un sprādziendrošībai:
 - 1.4.1. darba vietā aizliegts rīkoties ar atklātu liesmu un smēķēt;
 - 1.4.2. aizliegts lietot putekļsūcēju viegli uzliesmojošu vielu vai to tvaiku tuvumā.
- 1.5. Elektrodrošības prasības:
 - 1.5.1. elektroiekārtu ekspluatēt saskaņā ar lietošanas instrukciju;
 - 1.5.2. elektroiekārtas pieslēgšanu un atslēgšanu no elektropadeves veikt ar sausām rokām;
 - 1.5.3. aizliegts veikt elektroiekārtu remontu;
 - 1.5.4. ievērot brīdinājuma uzrakstus un zīmes.
- 1.6. Strādājot ar putekļsūcēju, iespējami šādi darba vides riska faktori:
 - 1.6.1. elektriskās strāvas iedarbība bojātas iekārtas gadījumā;
 - 1.6.2. neatbilstošs mikroklimats darba telpā (paaugstināta vai pazemināta gaisa temperatūra, palielināts vai pazemināts mitrums vai caurvējš);
 - 1.6.3. paklupšana, pakrišana - nepietiekami apgaismotos pārvietošanas ceļos (gaiteni, trepes) vai pārvietošanās ceļā ir nelīdzenumi vai līmeņa atšķirības, piemēram, durvju sliekšnis vai grīdas līstes;
 - 1.6.4. gūt traumu, aizķerot telpaugus un puķupodam krītot;
 - 1.6.5. monotonas roku kustības, darbs pussaliecoties - roku, muguras, plecu daļas muskuļu sasprindzinājums.
- 1.7. Strādājot ar putekļsūcēju, ievērot un izmantot kolektīvos aizsardzības līdzekļus:
 - 1.7.1. darba un atpūtas laiku;
 - 1.7.2. vispārējo ventilāciju;
 - 1.7.3. vispārējo un vietējo apgaismojumu;
 - 1.7.4. sazemējumu;
 - 1.7.5. vingrinājumus ķermenim un acīm;
 - 1.7.6. drošības zīmes (piemēram, «Ugunsdzēsības aparāts», «Bīstami, elektrība»);
 - 1.7.7. darba vietas kārtību un tīrību.
- 1.8. Strādājot ar putekļsūcēju, lietot šādus darba devēja piešķirtos individuālos aizsardzības līdzekļus - darba apavus ar neslīdošu un dielektrisku zoli.
- 1.9. Personas, kuras pārkāpušas šīs instrukcijas prasības, atkarībā no kaitējuma rakstura un sekām var tikt sauktas pie disciplinārās, civiltiesiskās vai kriminālatbildības.

2. Darba aizsardzības prasības, uzsākot darbu

- 2.1. Uzvilkt darba apģērbu.
- 2.2. Pārbaudīt, vai darba apģērba kabatās neatrodas plīstoši vai asi priekšmeti, ja ir, tad tos izņemt un nolikt tiem paredzētajās vietās.
- 2.3. Aizliegts valkāt netīru vai saplēstu darba apģērbu, kā arī tādu, kam noplīsušas pogas.
- 2.4. Aizliegts darba apģērbu saspraust ar adatām.
- 2.5. Ieslēgt apgaismojumu un ventilācijas sistēmu.
- 2.6. Sagatavot darba aprīkojumu - putekļsūcēju - atbilstoši ekspluatācijas instrukcijai.
- 2.7. Pārbaudīt, vai putekļsūcējs ir darba kārtībā, bez bojājumiem:
 - 2.7.1. vizuāli pārlicināties par elektriskā darba aprīkojuma elektropievadkabeļu izolācijas, kontaktdakšu un kontaktligzdu stāvokli un derīgumu lietošanai;
 - 2.7.2. pārlicināties par putekļsūcēja darbināšanas un apstādināšanas tehnisko stāvokli un to drošu un pareizu darbību.
- 2.8. Vizuāli pārlicināties, vai pārvietošanās ceļā nav šķēršļu.
- 2.9. Ja darba aprīkojums ir bojāts, par to ziņot darba devējam un pie bojātās iekārtas uzlikt informatīvu zīmi «NESTRĀDĀT! BOJĀTS!».
- 2.10. Par konstatētajām nepilnībām un darba aprīkojuma bojājumiem ziņot tiešajam darbu vadītājam, uzticības personām un darba aizsardzības speciālistam.

3. Darba aizsardzības prasības, veicot darbu

- 3.1. Darba laikā būt uzmanīgam.
- 3.2. Netraucēt citus darbiniekus.
- 3.3. Darīt tikai to darbu, kurš ir uzdots un ietilpst pienākumos.
- 3.4. Pārtraukumos veikt vingrinājumus atslodzei un noguruma profilaksei.
- 3.5. **Aizliegts** lietot putekļsūcēju ar bojātu strāvas vadu vai rozeti.
- 3.6. Strādājot ar putekļsūcēju, ievērot šādas prasības:
 - 3.6.1. izmantot putekļsūcēju tikai tam paredzētajiem darbiem;
 - 3.6.2. lietot putekļsūcēju tikai iekštelpās uz sausas virsmas;
 - 3.6.3. pieslēgt tikai pie maiņstrāvas tīkla ar spriegumu 220/230 V;
 - 3.6.4. pirms pieslēgšanas vai atslēgšanas no strāvas putekļsūcēju izslēgt;
 - 3.6.5. vienmēr izslēgt putekļsūcēju, pievienojot vai atvienojot cauruli;
 - 3.6.6. neatstāt putekļsūcēju bez uzraudzības, ja blakus atrodas bērni;
 - 3.6.7. nevilkēt putekļsūcēju aiz strāvas vada;
 - 3.6.8. censties ar putekļsūcēju nepārbraukt pāri strāvas vadam - tas var sabojāt elektroizolāciju;
 - 3.6.9. nepieļaut strāvas vada tiešu kontaktu ar karstiem priekšmetiem;
 - 3.6.10. nepieskarieties pie strāvas kontakta vai putekļsūcēja korpusa ar mitrām rokām;
 - 3.6.11. sekot, lai putekļsūcēja caurulē neiekļūst priekšmeti, kas ierobežo gaisa plūsmu;
 - 3.6.12. attīrīt cauruli un uzgaļus no putekļiem un matiem;
 - 3.6.13. nepieļaut karstu un dūmojošu priekšmetu (piemēram, sērkokciņu, cigarešu izsmēķu) iesūkšanu;
 - 3.6.14. nevākt ar putekļsūcēju uguns nedrošus vai karstus materiālus (piemēram, viegli uzliesmojošus šķidrumus, benzīnu), kaitīgus vai indīgus materiālus, cietus vai asus priekšmetus (piemēram, stiklu,

- naglas, skrūves, monētas);
- 3.6.15. nelietot putekļusūcēju bez filtra.
- 3.7. Būt uzmanīgam, tīrot kāpnes.
- 3.8. Pirms putekļusūcēja izjaukšanas vai salikšanas (t.sk. arī iztīrot atkritumu konteineri) atslēgt to no strāvas tīkla.

4. Darba aizsardzības prasības, beidzot darbu

- 4.1. Pēc lietošanas izslēgt putekļusūcēju un izņemt kontaktu no rozetes.
- 4.2. Aptīt strāvas vadu ap korpusa augšējo daļu un to nofiksēt.
- 4.3. Putekļusūcēju uzglabāt slēgtā telpā, vēsā un sausā vietā.
- 4.4. Sakārtot darba apģērbu un individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 4.5. Aizvērt logus.
- 4.6. Izslēgt ventilāciju, apgaismojumu un aizslēgt durvis.

5. Darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās

- 5.1. Ugunsgrēka gadījumā nekavējoties pārtraukt darbu un ziņot tiešajam darbu vadītājam, veikt pasākumus ugunsgrēka dzēšanai. Ja ugunsgrēku nevar nodzēst pašu spēkiem, tad izsaukt ugunsdzēsēju brigādi, zvanot uz tālruņa numuru 112, nosaucot ugunsgrēka vietas adresi, objektā esošo cilvēku skaitu un savu vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru.
- 5.2. Rodoties bīstamībai, kas var izraisīt nelaimes gadījumu, darbu nekavējoties pārtraukt un brīdināt citus tuvumā strādājošos.
- 5.3. Nelaimes gadījumā cietušajam nekavējoties sniegt pirmo palīdzību vai izsaukt ātro medicīnisko palīdzību, zvanot uz tālruņa numuru 113 vai 112, uzrādot nelaimes gadījuma vietas precīzu adresi, cietušā vārdu, uzvārdu, vecumu un savu vārdu, uzvārdu.
- 5.4. Par darba laikā notikušo nelaimes gadījumu nekavējoties ziņot tiešajam darbu vadītājam un darba aizsardzības speciālistam.
- 5.5. Avārijas vai nelaimes gadījuma notikuma vietu saglabāt neskartu. To izmainīt drīkst tikai gadījumā, ja tas saistīts ar palīdzības sniegšanu vai traucēta transporta kustība.
- 5.6. Elektriskās strāvas trieciena gadījumā atslēgt strāvas avotu, cietušo atbrīvot no strāvas iedarbības. Ja cietušā pulss nav sataustāms, veikt mākslīgo elpināšanu, izsaukt ātro medicīnisko palīdzību, zvanot uz tālruņa numuru 112 vai 113.

6. Atbildība par instrukcija neievērošanu

- 6.1. Personas, kas pieļāvušas darba aizsardzības instrukcijas pārkāpumus var tikt disciplināri sodītas saskaņā ar darba kārtības noteikumiem un Latvijas darba likumu.
- 6.2. Personas, kas pieļāvušās darba aizsardzības instrukciju pārkāpumus tiek ārpuskārtas instruētas darba aizsardzībā.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta tālrunis - 112
Neatliekamās medicīniskās palīdzības tālrunis – 113

Sagatavoja LVT darba aizsardzības speciālists